

Zajedništvo

**HDZ BiH – Izborni program
Općih izbora u BiH 2018.**

**Kodeks ponašanja HDZ BiH u izbornoj
kampanji – Opći izbori u BiH 2018.**

HDZ BiH – Izborni program Općih izbora u BiH 2018.

1. GOSPODARSKI RAST I RAZVOJ

Rast investicija i zaposlenosti	5
Razvoj maloga i srednjeg poduzetništva	6
Razvoj poljoprivrede i turizma	6
Razvoj prometne infrastrukture	7
Energetski razvoj i zaštita okoliša	8
Razvoj digitalnoga društva	8

2. DEMOGRAFSKA OBNOVA, OBITELJ I MLADI

Demografska obnova	9
Obitelj – temelj društva	10
Mladi	11

3. HRVATSKI BRANITELJI

Hrvatski branitelji i Domovinski rat	12
--------------------------------------	----

4. PRAVNA I SIGURNOSNA POLITIKA

Vladavina prava	13
Preustroj BiH, ustavna i izborna reforma	14
Sigurnosna politika	14

5. OBRAZOVANJE, ZNANOST, KULTURA, SPORT I MEDIJI

Obrazovanje – predškolsko, osnovno, srednje i visoko	15
Znanost i istraživanje	16
Kultura, baština i sport	16
Mediji	16

6. ZDRAVSTVO I SOCIJALNA SIGURNOST

Zdravstveni sustav	17
Sustav socijalne skrbi	18
Umirovljenici i mirovinski sustav	18

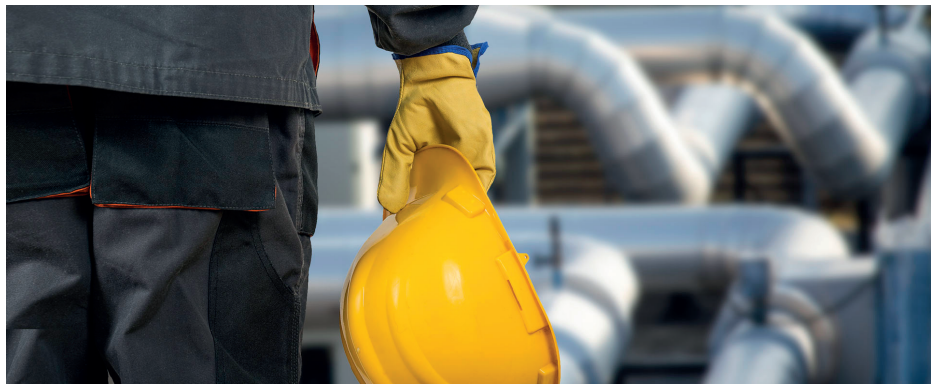
7. UBRZANJE EU I NATO PUTA

Ubrzanje procesa pristupa BiH u EU	19
Ubrzanje BiH puta u NATO	20

Kodeks ponašanja HDZ BiH u izbornoj kampanji - Opći izbori u BiH 2018.

I. TEMELJNE ODREDBE	23
II. NAČELA	23
III. PRIMJERENO PONAŠANJE	24
IV. PRIMJEREN IZGLED	25
V. JAVNI NASTUP	26
VI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE	26

***HDZ BiH - Izborni program
Općih izbora u BiH 2018.***

1.

GOSPODARSKI RAST I RAZVOJ

Rast investicija i zaposlenosti

Temeljni preduvjet dugoročnoga gospodarskog rasta je politička stabilnost. Nedostatak političke stabilnosti ograničava sposobnost suočavanja s reformskim izazovima u gospodarstvu, usporava integracije u EU i NATO, te uzrokuje propuštanje mogućnosti korištenja razvojnih fondova dostupnih dobivanjem statusa kandidata. Bez gospodarskoga rasta po višim stopama od onih zabilježenih u prethodnim godinama, neće biti moguće osigurati dostizanje prosječne razine životnoga standarda država članica EU. Zbog toga ćemo nakon izbora inzistirati na

formiranju stabilnih političkih većina koje mogu postići suglasnost o temeljnim političkim izazovima, te osigurati njihovu provedbu, što je osnovni preduvjet gospodarskoga rasta i razvoja.

Poboljšanje uvjeta života i osjećaja sigurnosti značajno bi utjecalo na očekivanja mladih ljudi koji razmišljaju o odlasku ili se odlučuju na isti. Globalizacija, mobilnost i digitalizacija samo su neki od čimbenika koji povećavaju dostupnost zapošljavanja u inozemstvu, ali i pružaju priliku za uključivanje u globalne gospodarske tokove kroz osnivanje podružnica ili partnerskih poduzeća međunarodnih tvrtki na lokalnoj razini. Takve ćemo uspješne projekte prepoznati i snažno poticati kako bismo ta iskustva iskoristili u stvaranju dodatnih prilika mladim ljudima za ostvarenje profesionalnih izazova unutar svojih lokalnih zajednica.

Investicije su pokretač ubrzanoga gospodarskog razvoja. Nizak

stupanj investicija ukazuje da su nužni širi politički naponi kako bi se potaknula domaća i strana ulaganja. Uz otvorenost i aktivnu politiku poticanja izravnih stranih ulaganja važno je ojačati investicijske aktivnosti domaćih poduzetnika preko kojih se može poslati poruka o povoljnoj klimi za strane investicije, posebno onim potencijalnim investitorima koji imaju razvijene poslovne odnose s domaćim poduzetnicima.

Poticanje razvoja maloga poduzetništva, stvaranje poduzetničke klime, orijentacija prema izvozu i pomoć izvoznim poduzećima kroz izgradnju poduzetničkih zona uz usklađivanje obrazovnog sustava s potrebama gospodarstva, aktivnosti su koje trebaju pridonijeti razvoju poduzetništva i poticanju gospodarskoga rasta.

Razvoj maloga i srednjeg poduzetništva

U strategijama za razvoj maloga i srednjeg poduzetništva posebnu ćemo pažnju usmjeriti na rast inovativnih poduzeća kroz startup strategije, ali i povećanje sposobnosti akvizicije novih tehnologija u postojećim poduzećima. Zahvaljujući svojoj fleksibilnosti i učinkovitosti, mala i srednja poduzeća, posebno izvezno orijentirana, lakše mogu prihvaćati poticajne mjere, pratiti inovacije i tehnološki napredovati.

Nužno je pružiti potporu bržem razvoju subjekata maloga gospodarstva jačanjem njihovih upravljačkih mehanizama i procesa, uvođenjem i djelovanjem većega broja visokokvalificiranih zaposlenika te podupiranjem cjeloživotnoga učenja zaposlenih u subjektima maloga gospodarstva.

Stvarat ćemo uvjete za povećanje broja malih i srednjih poduzeća, rast broja aktivnih poduzeća i jačanje institucija koje pružaju potporu poduzetnicima kako bi se na taj način pridonijelo ravnomjernijem i uravnoteženom županijskom razvoju. Posebnu ćemo pažnju i dalje posvećivati ženama – poduzetnicama – i zapošljavanju mladih stručnih osoba.

Razvoj poljoprivrede i turizma

Kao stranka u čiju je programsku platformu integriran održivi razvoj koji podrazumijeva tri stupa na kojima počiva svako društvo – gospodarstvo, zaštita okoliša te socijalna osjetljivost i društvena pravednost – HDZ BiH poboljšat će ekonomske prilike i izgradnju boljih uvjeta za život u ruralnim područjima uz razvoj modernoga, tehnološki inovativnog, konkurentnog i prilagodljivog poljoprivrednog i prehrambeno-prerađivačkog sektora utemeljenoga na standardima sigurnosti hrane, načelima zaštite okoliša i prirodnih resursa, uklopljenoga u očuvana ruralna područja i običaje njihovih tradicijskih vrijednosti.

Kako bismo osigurali održivu i stabilnu proizvodnju na dugi rok, čime ćemo zaustaviti iseljavanje i depulaciju ruralnih područja, zalagat ćemo se prije svega za pokretanje razvoja malih obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava (OPG) i podizanje njihove konkurentnosti, uzimajući u obzir specifičnosti agroklimatskih područja i uvodeći različite stimulativne mjere.

HDZ BiH snažno će podupirati ekološki i ekonomski održivi razvoj turizma zasnovan na bogatim prirodnim i kulturnim resursima. Zalagat ćemo se za diferenciranje turističke ponude na temelju kreativne interpretacije prirodne i kulturno-povijesne baštine, tradicionalnoga gastronomskog nasljeđa te očuvanja običaja i lokalne kulture života i rada.

Snažno ćemo podupirati inovaciju, specijalizaciju i integraciju komparativnih prednosti turističkih destinacija kako bismo ih pozicionirali tako da se na temelju autohtone ponude mogu nositi s konkurencijom država iz regije slične kulturne, povijesne i prirodne baštine.

Razvoj prometne infrastrukture

Razvoj prometne infrastrukture jedan je od osnovnih preduvjeta gospodarskoga rasta i razvoja. Ovo se posebno odnosi na prometnu infrastrukturu visoke razine uslužnosti. U BiH za sada postoji samo jedan

međunarodno prihvaćeni prometni koridor, a to je koridor Vc.

HDZ BiH će u narednome četverogodišnjem razdoblju snažno podupirati razvoj cjelokupne prometne infrastrukture: cestovne, zračne, željezničke i vodne.

Zbog već stvorenih povoljnih okolnosti, u idućem je razdoblju realno očekivati snažniji razvoj cestovne prometne infrastrukture, osobito kada je riječ o izgradnji novih dionica cesta visoke razine uslužnosti (autoceste i brze ceste), ali i izgradnji novih i rekonstrukciji postojećih magistralnih, regionalnih i lokalnih cesta.

U BiH postoje četiri zračne luke: Sarajevo, Banja Luka, Tuzla i Mostar. Zračna luka Mostar nalazi se u gravitacijskome području dva prometna koridora (Vc i Jadransko-jonski), ima mogućnost izravnoga priključka na glavnu željezničku prugu, nalazi se u neposrednoj blizini čvora na autocesti Vc, te je najbliža zračna luka koja je dobro povezana s lukom Ploče. To sve jasno upućuje na ogromne potencijale zračne luke Mostar i potrebu izrade novoga strategijskog pristupa regionalnom razvoju intermodalne prometne mreže kako bi se definiralo novo mjesto i uloga zračne luke Mostar.

Potencijali željezničkoga i vodnog prometa nisu niti približno dovoljno iskorišteni. U narednome razdoblju planira se značajno unaprjeđenje željezničke infrastrukture (priori-

tetno na koridoru Vc), kao i poboljšanje vodne prometne infrastrukture na rijeci Savi u smislu plovidbenih uvjeta i uvjeta za ekonomski promet roba.

Energetski razvoj i zaštita okoliša

Dostupnost energije i energetske izvora preduvjet je kvalitete života stanovništva, o njoj ovise gospodarstvo i javni sektor, a s obzirom da predstavlja važnu sastavnicu nacionalne sigurnosti i energetske neovisnosti svake države, samim je time i važna okosnica programskog djelovanja HDZ-a BiH.

Energetska politika EU ima tri glavna cilja: sigurnost opskrbe energijom, stvaranje integriranog konkurentskog tržišta energije i održivost energetskega razvoja. U skladu s time, HDZ BiH će se zalagati za potpuno funkcioniranje tržišta energije, povećanje energetske učinkovitosti, kako na strani potrošnje tako i u proizvodnji, distribuciji i prijenosu energije, kao i za smanjenje emisija štetnih plinova i zaštitu okoliša. Sve to nameće potrebu za stalnom modernizacijom cijele infrastrukture, mreže i postrojenja, kao i primjenu novih tehnologija.

Nastavit ćemo se zalagati za značajnije korištenje obnovljivih izvora energije, poput energije vjetra, sunca, vode i biomase, kao temeljnih elemenata gospodarski i okolišno

prihvatljive energije dostupne za sve potrošače.

HDZ BiH se snažno zalaže za novi gospodarski razvoj uz smanjenje izravnih pritisaka na prirodu i okoliš te poticanje održivoga korištenja prirodnih resursa. Takva politika održivoga razvoja u skladu je s političkom platformom EU i predstavlja poveznicu BiH s nužnim europskim i globalnim integracijama.

Razvoj digitalnoga društva

Digitalno gospodarstvo raste sedam puta brže od ostalog gospodarstva i otvara put inovativnim uslugama poput e-uprave, e-zdravstva, e-graditeljstva, e-energije, pametnih gradova, informacijskoga dizajna, robotike, proširene stvarnosti, itd.

Snažno ćemo se usmjeriti na digitalizaciju društva što ćemo ponajprije postići provođenjem smjernica iz strateških dokumenata „Europa 2020“ i „Digitalna agenda za Europu“. Svima ćemo osigurati pristup brzome internetu (30 Mbit/s) putem pristupnih mreža nove generacije. Osigurat ćemo i značajno povećanje dostupnosti ultra-brzoga pristupa internetu (100 Mbit/s). Brzi širokopojasni pristup internetu, dostupan i cjenovno prihvatljiv svim građanima BiH, temelj je razvoja i uključivoga digitalnoga društva.

Snažno ćemo poticati razvoj softverske industrije koja je trenutno

najbrže rastući segment ukupnoga sektora informacijsko-komunikacijskih tehnologija (IKT) u BiH, te kao takva predstavlja veliki strateški potencijal ukupnoga gospodarskog razvoja zemlje. Stimulirat ćemo izvozne projekte iz područja softverskoga inženjeringa i nastup softverskih IT tvrtki na inozemnom tržištu.

Poticat ćemo projekte iz domene eUprave (eGovernment) kako bi

se unaprijedio proces informiranja, komunikacije i transakcija između državnih institucija, građana i poduzeća. Naš cilj je javna uprava na usluzi građanima, poslovnim i znanstvenim subjektima kroz korištenje suvremenih informacijsko-komunikacijskih tehnologija i inovativnih rješenja kao temelj transformacije Bosne i Hercegovine u društvo temeljeno na znanju.

2. DEMOGRAFSKA OBNOVA, OBITELJ I MLADI

Demografska obnova

Depopulaciju stanovništva u BiH karakterizira čitav niz negativnih demografskih trendova kao što su

niska stopa nataliteta, niska stopa fertiliteta, nepovoljna starosna struktura i emigracija radno sposobnog i spolno reproduktivnoga stanovništva. Zbog devastirajućeg utjecaja depopulacije na sveopće prilike u BiH, glavni će cilj HDZ-a BiH u narednome razdoblju biti pozitivna populacijska politika i revitalizacija kroz definiranje demografskih mjera za osiguranje porasta nataliteta i zaustavljanje trenda iseljavanja.

Primarna zadaća u povećanju

nataliteta bit će donošenje mjera poticajnoga rađanja kako bi se postigao cilj od minimalno troje djece u obitelji. Mjere poticajnoga rađanja podrazumijevat će, između ostalog, pravnu i institucionalnu jednakost, ublažavanje ekonomske cijene podizanja djeteta financijskim davanjima iz proračuna, smanjenje psihološke cijene roditeljstva, usklađivanje rada i roditeljstva. Ublažavanje ekonomske cijene podizanja djeteta postići ćemo financijskim mjerama kao što je jednokratni roditeljski dodatak, uz progresivni rast za svako sljedeće živorođeno dijete. Osigurat ćemo i dječji dodatak za svako dijete, neovisno o ekonomskome statusu obitelji, koji će biti zajamčen za vrijeme školovanja djeteta. Financijske poticajne mjere za podizanje djeteta moraju biti značajne i stabilne. Roditeljstvo je zahtjevno i važno će biti stvoriti psihološke uvjete kako bi mladim obiteljima rađanje djece bilo primarno. To ćemo postići uvođenjem niza mjera kojima će se moći uskladiti roditeljstvo i karijera, kao što su: uspostava mreža jaslica, vrtića i predškolskih ustanova s produženim boravkom, savjetovališta za mlade i obitelji, uspostava službi u zdravstvenim ustanovama koje će biti na raspolaganju roditeljima 0-24h, uz primjenu suvremenih sredstava komuniciranja (npr. mobilne aplikacije), itd. Mladim obiteljima ćemo pomoći u kupovini stambene jedinice uz subvencioniranje povoljnih stambenih kredita ili će im se

osigurati „socijalno stanovanje“ po povoljnim uvjetima.

Smanjenje iseljavanja, osobito stanovnika koji su u reproduktivnoj životnoj dobi, bit će glavni prioritet i zadaća svih razina vlasti. Nužno je poduzeti sve moguće mjere za motiviranje mladih za ostanak u Bosni i Hercegovini, kao i mjere usmjerene prema povratku onih koji su otišli. Demografsko pitanje je kompleksno i zahtijeva trajno planiranje i praćenje uz značajna financijska sredstva i ljudske resurse. Zbog toga je u pitanje demografskoga oporavka nužno aktivno uključiti i znanstvenu zajednicu koja će kontinuiranim i dugotrajnim multidisciplinarnim znanstvenim pristupom identificirati razloge depopulacije i ponuditi odgovarajuća rješenja.

Obitelj - temelj društva

Obitelj je institucija koja čuva ljudske vrijednosti, kulturalni i povijesni kontinuitet generacija, osnovni je čimbenik stabilnosti i razvoja. Obitelj je preduvjet demografskoga razvitka, revitalizacije društva, povratka iseljeničtva i razvoja međugeneracijske solidarnosti. Važna nam je ispravna izgradnja sustava vrijednosti, kulture i identiteta, kako pojedinca i obitelji tako i društva u cjelini. Mi želimo zdravu hrvatsku obitelj koja će imati sigurno utočište i mjesto izgradnje međusobnoga poštovanja, razumijevanja, brige i podrške.

Naša je misija hrvatskoj obitelji jamčiti jednakost i ljudska prava, poticati duhovnu obnovu i zajedništvo u braku, eliminirati svaki oblik diskriminacije, pružiti mogućnosti za zapošljavanje i obrazovanje, pomoći im da brinu o sebi i pridonose razvoju modernoga prosperitetnog društva.

Mladi

HDZ BiH, kao politička stranka koja okuplja mlade ljude iz cijele zemlje, usmjerili smo naše znanje i stručnost u izradu Programa koji u sebi sadrži korake i mjere za povećanje učinkovitosti sustavnoga zapošljavanja mladih, te omogućavanje stručnoga osposobljavanja i usavršavanja mladih osoba u skladu s potrebama tržišta rada.

Osigurat ćemo više novca u proračunima za potporu zapošljavanja mladih. Poduzet ćemo mjere usmje-

rene na rješavanje pitanja stambenoga zbrinjavanja za mlade koji tek dolaze na tržište rada i osnivaju obitelj kroz poticajnu stanogradnju i subvencioniranje kamate.

Poticat ćemo mlade na studiranje i stjecanje konkurentskoga znanja i vještina. Modernizacijom i razvojem obrazovnog i znanstvenog sustava poticat ćemo stvaranje konkurentnoga, kreativnog i tehnološki suverenog društva, s mladima kao liderima za inovacije i poslove budućnosti. Takvim pristupom želimo osigurati da znanja naših mladih, njihova stručnost i inovativnost ostaju u Bosni i Hercegovini kao temelj bolje budućnosti.

Poticat ćemo mlade na snažniju društvenu participaciju. Inzistirat ćemo na kontinuiranom dijalogu s mladima i njihovom aktivnom uključivanju u donošenje odluka kao i kreiranju politika i strategija, posebno u dijelovima koji se tiču mladih.

3. HRVATSKI BRANITELJI

Hrvatski branitelji i Domovinski rat

Našim odnosom prema dragovoljcima i veteranima, ratnim vojnim invalidima i obiteljima poginulih i nestalih hrvatskih branitelja, kao i prema svim hrvatskim braniteljima sudionicima Domovinskog rata, iskazujemo vlastiti odnos prema Domovinskome ratu, odnosno dajemo mu dignitet koji on zasluži kao jedna od najvećih svetinja hrvatskoga naroda. Snažno i odlučno ćemo se usprotiviti svakome iskrivljavanju povijesnih činjenica i istine o Domovinskome ratu i ugrožavanju ugleda i dostojanstva hrvatskih branitelja.

Kadrovska problematika u Federalnome ministarstvu branitelja, sudjelovanje hrvatskih predstav-

nika u pripremi akata Federalnog ministarstva branitelja i njihovo usuglašavanje unutar vladajuće većine moraju biti strateške odrednice politike u braniteljskoj oblasti u narednome razdoblju. U tom smislu potrebno je u sjedištu Federalnoga ministarstva branitelja uspostaviti dvije organizacijske jedinice, i to tako da jedna bude zadužena za pripadnike HVO-a, a druga za pripadnike ABiH, po uzoru na ustroj Ministarstva branitelja Hercegovačko-neretvanske županije.

Izvršit ćemo detaljnu analizu propisa koji se odnose na zapošljavanje branitelja, procijeniti njihovu svrishodnost i provedivost, osmisлити i predložiti konkretne mjere u zakonodavnome i izvršnom smislu kako bi se osigurale poticajne mjere za poboljšanje uvjeta za zapošljavanje branitelja, te predložiti mjere kako bi se poboljšali uvjeti za samozapošljavanje razvojačenih branitelja i razvoj zadrugarstva.

U skladu s Ugovorom između Re-

publike Hrvatske i Bosne i Hercegovine na području prava stradalnika rata u BiH koji su bili pripadnici HVO-a i članova njihovih obitelji, formirat će se tijela za vezu za nastavak provedbe ovoga međudržavnog Ugovora.

Napravit ćemo detaljnu analizu ukupnih davanja za HVO i ABiH (liječenje, obilježnice, spomenici, udruge, stambeno zbrinjavanje, socijalna davanja i višak sredstava transfera o čemu je potpisan Sporazum, itd.) i inzistirati na jasno- me omjeru raspodjele HVO:ABiH

(1:2,3).

HDZ BiH će podržati inicijativu za izradu jedinstvenoga zakona o braniteljima kako bismo dodatno poboljšali razinu i kvalitetu sveukupne skrbi za hrvatske branitelje i članove njihovih obitelji. U jedinstvenome zakonu na jednom će mjestu biti objedinjena sva prava čime će se osigurati njihova dosljedna i kvalitetna primjena. Puna zaštita dostojanstva i digniteta hrvatskih branitelja i Domovinsko- ga rata jest i ostatak naše trajna obveza.

4. PRAVNA I SIGURNOSNA POLITIKA

Vladavina prava

HDZ BiH kontinuirano radi na izgradnji pravne države, a samim time i na vladavini prava, što je

preduvjet za izgradnju moderne demokratske države po najvišim europskim standardima. Pravna sigurnost, a time i vladavina prava postoji kada su pred zakonom svi jednaki, kako u teoriji tako i u praksi, te ona može postojati samo tamo gdje svaki građanin točno zna što državne vlasti mogu i smiju učiniti, tj. zna što je propisano, dopušteno ili zabranjeno. Uz podjelu vlasti na zakonodavnu, izvršnu i

sudbenu, za vladavinu je prava potrebno osigurati neovisno pravosuđe, zabranu retroaktivne primjene zakona, te jamstva kojima se štite osobne slobode. Temeljni put koji je HDZ BiH odabrao jest put razvijanja i jačanja pravne i demokratske države, koja će svima osigurati pravo na privatnost i pripadnost nacionalnoj skupini, te u skladu s time i crpljenju određenih prava, s time da spomenuta pripadnost neće i ne smije biti temelj za bilo koji oblik diskriminacije ili uskraćivanja određenih prava.

Preustroj BiH, ustavna i izborna reforma

Bosna i Hercegovina je moguća samo kao državna zajednica triju potpuno ravnopravnih, suverenih i konstitutivnih naroda Hrvata, Srba i Bošnjaka i ostalih koji u njoj žive. To se jedino može ostvariti novim konsenzualnim ustavnim i administrativno-teritorijalnim preustrojem Bosne i Hercegovine, te nužnim izmjenama Izbornoga zakona BiH, kojima će se osigurati izbor legitimnih predstavnika sva tri konstitutivna naroda na svim administrativno-političkim razinama.

Zalažemo se za Bosnu i Hercegovinu ustrojenu u četiri ili više ustavno-administrativnih teritorijalnih jedinica s mogućnošću diskontinuiteta teritorija, koje treba utemeljiti na nacionalnome i gospodarskom načelu. Čvrsto se zalažemo za načela etničkoga federalizma, a protiv etničkog majoritarizma. Nikada nećemo pristati na koncepte „građanskoga univerzaliz-

ma“ i „bosanskog integracionizma“ koji se u praktičnoj izvedbi manifestiraju kao etnički majoritarizam.

Ostajemo čvrsto opredijeljeni za provedbu presuda Europskoga suda za ljudska prava u Strasbourgu i svih odluka Ustavnog suda BiH, te očekujemo realističan pristup u procesu ustavne i izborne reforme, kako bi Bosna i Hercegovina konačno postala stabilna i demokratska država jednakopravnih naroda i svih građana koji u njoj žive. Čvrsto se zalažemo za dosljednu provedbu odluke Ustavnoga suda BiH u predmetu „Ljubić“ što podrazumijeva promjenu Izbornoga zakona BiH kako bi se ostvarilo „legitimno predstavljanje koje mora biti utemeljeno na demokratskom izboru onih koje predstavlja i čije interese zastupa“, i to na svim administrativno-političkim razinama.

Sigurnosna politika

HDZ BiH se čvrsto zalaže za uspostavu pravne sigurnosti i političke stabilnosti. Kroz institucije sustava na svim razinama, odlučni smo suprotstaviti se svim vidovima organiziranoga kriminala, gospodarskoga kriminala i korupcije, a posebno terorizma. Cilj nam je suzbijati sve oblike ekstremističkoga i terorističkoga djelovanja poštujući vrijednosti demokracije, vladavine prava i ljudskih prava i sloboda. Bosnu i Hercegovinu ćemo učiniti prostorom sigurnim za život svih njezinih naroda i građana kao i svih drugih koji borave na njezinu području.

5. OBRAZOVANJE, ZNANOST, KULTURA, SPORT I MEDIJI

Obrazovanje – predškolsko, osnovno, srednje i visoko

Stvaranje hrvatskoga obrazovnog sustava (HOS) u Bosni i Hercegovini, kao jedinstvenog sustava odgoja i obrazovanja na hrvatskome jeziku jest strateški nacionalni prioritet. Glavni cilj hrvatskoga obrazovnog sustava (HOS) je jačanje održivoga obrazovnog sustava hrvatskog naroda na hrvatskom jeziku na cijelom području BiH. HOS na hrvatskom jeziku mora biti u funkciji gospodarstva kako bi, uz inovacije i kreativnost, činio temelje suvremenog i održivog razvoja, ali i opstanka Hrvata u BiH.

Hrvatski obrazovni sustav na hrvatskome jeziku u Bosni i Hercegovini pružat će odgojne i obrazovne usluge na razini predškolskog, osnovnoškolskog, srednjoškolskog i visokog obrazovanja i znanosti. Napravit ćemo analizu dosadašnjeg razvoja obrazovanja na hrvatskom jeziku, identificirati ključne probleme i izazove, te donijeti „Plan razvoja obrazovanja na hrvatskome jeziku u BiH“. Osvremenit ćemo i donijeti nove nastavne programe usklađene sa zajedničkim jezgrama temeljenim na ishodima učenja.

Strateški nacionalni interes u visokome obrazovanju jest nastaviti razvijati jedino javno integrirano Sveučilište na hrvatskome jeziku - Sveučilište u Mostaru (SUM). Zajedno sa Sveučilištem u Mostaru uspostaviti ćemo jedinstveni informacijski sustav i bazu podataka u osnovnoškolskom i srednjoškolskom obrazovanju (e-matica, e-dnevnik, obrazovna platforma) za sve škole koje nastavu izvode na hrvatskom jeziku.

Znanost i istraživanje

U narednom razdoblju usredotočit ćemo se na promicanje edukacije preddiplomskoga, diplomskog i poslijediplomskog naraštaja stvarajući stručnjake potrebne industriji, gospodarstvu, znanosti i javnom sektoru. Podržavati ćemo izvrsnost u istraživanju prema međunarodnim, peer-reviewed kriterijima znanstvene kompetitivnosti. Poticati ćemo znanstveno partnerstvo s drugim sveučilištima u cilju stvaranja šire kritične mase za uspješna znanstvena istraživanja po međunarodnim kriterijima i načelima.

Kultura, baština i sport

Kako bismo ispunili svoju zadaću čuvara hrvatske kulture i baštine, svoj program ćemo usmjeriti na očuvanje postojećega kulturno-tradicijskog blaga hrvatskog naroda, oblikovanje novih kulturnih sadržaja u skladu s hrvatskom tradicijom, istraživanje povijesti hrvatske kulturne baštine, te ugradnju tih spoznaja u vlastitu politiku. Zbog

izuzetno velike važnosti sporta za društvo, sportu će se u narednome razdoblju dati odgovarajuća pozornost kroz aktivnosti donošenja strategije razvoja sporta, poticanje sporta u službi zdravlja uz pronalaženje novih rješenja za jačanje financijske potpore sportu. Potaknut ćemo izgradnju novih sportskih objekata – prostora za afirmaciju amaterskoga sporta i za brojne sportske sadržaje.

Mediji

Poticat ćemo pluralizam medija, a posebno medija na hrvatskome jeziku. Nastavit ćemo se snažno zalagati za uspostavu televizijskog kanala koji će program emitirati na hrvatskome jeziku, transformaciju Javnog RTV sustava BiH, dovršetak procesa digitalizacije prijenosa televizijskoga signala i donošenje relevantnog medijskog zakonodavstva kojim će se, primjereno današnjem stupnju tehnološkog razvoja, urediti područje djelovanja medija i uvesti sustav potpore raznovrsnosti i pluralizmu medijskih sadržaja.

6. ZDRAVSTVO I SOCIJALNA SIGURNOST

Zdravstveni sustav

Zdravstveni sustav mora biti ujednačene kvalitete na cijelome području i osiguravati pravovremeni tretman za svakog pacijenta na primjerenoj razini zdravstvene zaštite. Cijela politika zdravstva zasnivat će se na principima uzajamnosti, solidarnosti i jednakopravnosti temeljena na sloganu Svjetske zdravstvene organizacije: „Zdravlje za sve u 21. stoljeću“.

Primarna zdravstvena zaštita ima središnju ulogu u cjelokupnoj koordinaciji i kontinuiranosti zdravstvene skrbi za pacijente. Jačanje primarne zdravstvene zaštite na principu obiteljske medicine primat je zdravstvenog sustava. Nužno je pokrenuti

reformu kojom će se jasnije definirati opseg usluga koje se pružaju pacijentima u bolničkome liječenju, kao i vrijednost tih usluga. Pacijent se mora staviti u središte zdravstvenog sustava, te mu se mora pružiti najbolja i najkvalitetnija moguća zdravstvena zaštita. Podržat ćemo preventivno-promotivne aktivnosti u cilju unaprjeđenja zdravlja građana. Prevencija bolesti i promocija zdravlja bit će prepoznate kao redovite aktivnosti kroz rad obiteljskih liječnika, zavoda za javno zdravstvo i posebne programe financirane iz sredstava proračuna.

Snažno ćemo podržati stalni razvoj i održavanje integritetnog zdravstvenog informacijskog sustava (IZIS) kroz koji će se kontinuirano pratiti zdravstveno stanje pacijenta, od prvog kontakta s liječnikom do završetka liječenja. Svi podaci o pacijentu bit će na jednome mjestu dostupni liječniku radi postavljanja pravilne dijagnoze i određivanja kvalitetne terapije.

Sustav socijalne skrbi

Socijalna skrb predstavlja organiziranu djelatnost države u zaštiti ranjivih skupina stanovništva po načelima solidarnosti. U skladu sa socijalnom pravednošću, društvenom solidarnošću i čovječnosti, kao temeljnim odrednicama socijalne politike HDZ-a BiH, zalagat ćemo se za program socijalne skrbi koji će omogućiti svakome pojedincu dobivanje solidarne pomoći zajednice kada mu je to i najpotrebnije.

Razvijanjem novih i unaprjeđenjem postojećih socijalnih usluga nastojat će se smanjiti siromaštvo i socijalna isključenost najosjetljivijih skupina stanovništva, te omogućiti jednak pristup kod ostvarivanja prava na temelju raspoloživih resursa, kako bi se pružile veće mogućnosti izgradnje stvarnog inkluzivnoga društva. Podržavat ćemo rad i razvoj nevladinih i vjerskih institucija koje skrbe o socijalno isključenim skupinama društva,

kao važnim čimbenicima demokratskoga društva.

Umirovljenici i mirovinski sustav

Umirovljenička populacija je najranjiviji segment našeg društva, te je stoga neophodna stalna briga na poboljšanju socijalnoga položaja umirovljenika. Za stabilan sustav mirovinskoga i invalidskog osiguranja nužno je povećati zaposlenost na razinu koja će osigurati stabilan i dovoljan priljev sredstava za doprinose za mirovinsko i invalidsko osiguranje i koji će omogućiti dostojanstven materijalni položaj umirovljenika.

Zalagat ćemo se za usklađivanje visine mirovina s rastom plaća u odnosu na kretanje BDP-a, proračunskoga deficita i troškova života u cilju postupnog povećanja mirovina, a kako bismo našim umirovljenicima osigurali dostojanstven život.

7. UBRZANJE EU I NATO PUTA

Ubrzanje procesa pristupa BiH u EU

Jedan od najvažnijih vanjskopolitičkih ciljeva Bosne i Hercegovine je punopravno članstvo u Europskoj uniji (EU). Djelovanjem političkih predstavnika HDZ BiH kao predvodnika EU puta u Bosni i Hercegovini ostvaren je vidljiv napredak u procesu pristupanja BiH u EU. Ubrzano integriranje BiH u EU započelo je stupanjem na snagu Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju 2015. godine, a nastavilo se predajom zahtjeva za članstvo u EU u veljači 2016. i odgovora na Upitnik u veljači 2018., koje je u ime BiH predao predsjedatelj Predsjedništva i Predsjednik HDZ-a BiH dr. Dragan Čović.

HDZ BiH, kao moderna, proeuropska pučka stranka dat će svoj

snažni doprinos i aktivno djelovati na ubrzavanju procesa pristupanja Bosne i Hercegovine u EU, za stjecanje statusa zemlje kandidata kao i otvaranja pregovora za punopravno članstvo BiH u EU. U tom kontekstu, potrebno je usredotočiti se na aktivnosti koje imaju za cilj dinamičniji integracijski proces u pregovorima o članstvu usvajanjem reformskih dokumenata i provedbom reformi, uključujući Program integriranja BiH u EU i Program pristupanja EU. HDZ BiH će nastaviti djelovati u cilju osmišljavanja i realiziranja razvojnih projekata kroz fondove EU, te kapacitiranje institucija za njihovo korištenje.

Uzimajući u obzir novu dinamiku aktivnosti u predstojećem razdoblju u procesu pristupanja Bosne i Hercegovine Europskoj uniji u Bruxellesu će biti otvoren Ured županija. Ured u Bruxellesu omogućit će sudjelovanje županija u tome procesu i njihove inkluzije u europske regionalne tijekove i suradnju te predstavljati europske politike

županija, koje mogu pridonijeti priključivanju velikim projektima, kulturnome, gospodarskom i svakom drugom vidu povezanosti.

Ubrzanje BiH puta u NATO

Osim sigurnosnoga aspekta, ubrzanjem puta BiH u punopravno članstvo u NATO, prije svega aktivacijom Akcijskoga plana za članstvo u NATO-u (MAP-Membership Action Plan) pozitivne učinke osjetit će i drugi sektori našega društva, prije svega gospodarstvo čijemu rastu i razvoju prvenstveno i težimo. Svim potencijalnim investitorima, iz država razvijene

ekonomije i demokracije, aktiviranje MAP-a i približavanje NATO-u bit će jasan signal kako je njihovo ulaganje u BiH zaštićeno i sigurno te kako vrijedi u BiH stvoriti nova i kvalitetna radna mjesta.

Bosna i Hercegovina je država koja baštini zapadne civilizacijske vrijednosti, ne zanemarujući sve dobro namjerne prijatelje sa svih strana svijeta. U tome je smislu ubrzanje NATO puta od vrhunskoga značaja, te sami prioritet vanjske i obrambene politike koju će provoditi dužnosnici HDZ BiH jer je to jamstvo dugoročnoga mira, opće sigurnosti i cjelovitoga napretka Bosne i Hercegovine.

***Kodeks ponašanja HDZ BiH u izbornoj kampanji
- Opći izbori u BiH 2018.***

Mostar, 05. rujan 2018. godine

Svrha ovog kodeksa je definirati prihvatljivo ponašanje kandidata, dužnosnika, volontera, članova političkih subjekata, simpatizera, kao i promatrača svih političkih subjekata (dalje: političkih subjekata koji sudjeluju u izbornom procesu) u izornoj kampanji za opće izbore 2018. godine. Kodeksom se želi osigurati okvir za profesionalno ponašanje i jasno označiti odgovornosti za odluke i aktivnosti kandidata, dužnosnika, volontera, članova, simpatizera kao i promatrača svih političkih subjekata u izornoj kampanji za opće izbore 2018. godine u Bosni i Hercegovini, kao i visoki standardi rada i djelovanja navedenih osoba.

I. TEMELJNE ODREDBE

Članak 1.

Ovim kodeksom uređuju se etička načela i pravila ponašanja kojih se trebaju pridržavati svi politički subjekti, koji sudjeluju u izbornom procesu za opće izbore 2018. godine u Bosni i Hercegovini, u obavljanju svojih poslova i zadaća.

Članak 2.

Svrha ovog akta je da se njegovom prihvaćanjem i dosljednom provedbom uspostavi dostignuta razina standarda ljudskih prava, običaja i kulture radi promicanja i zaštite ugleda svake osobe i za-

štite temeljnih vrijednosti Bosne i Hercegovine, a posebna pozornost posveti uvažavanju kulturnih, vjerskih i nacionalnih različitosti svih građana Bosne i Hercegovine.

II. NAČELA

Članak 3.

Politički subjekti koji sudjeluju u izbornom procesu za opće izbore 2018. godine u obavljanju svojih poslova i zadaća dužni su poštivati i primjenjivati slijedeća načela:

- načelo dobrih političkih običaja i suradnje;
- načelo savjesnosti, povjerenja i odgovornosti;
- načelo zaštite prava građana i zaštite javnog interesa;
- načelo nediskriminacije, uvažavanja ljudskih prava i dostojanstva osobe;
- načelo zaštite digniteta struke te permanentnog obrazovanja i usavršavanja; te
- načelo odgovornosti prema zaštiti zdravlja ljudi, prirode i ljudskog okoliša.

Članak 4.

Međusobno uvažavanje, poštivanje temeljnih ljudskih prava, dostojanstva i vrijednosti osobe, pravično postupanje i nediskri-

minacija bilo koje vrste, trebaju biti standardi ponašanja svakog pojedinca koji sudjeluje u izbornom procesu na općim izborima 2018. godine.

Članak 5.

Kako bi na primjeren način obavljali izborne obveze, kandidati – svi politički subjekti koji sudjeluju u izbornom procesu u vrijeme izborne kampanje i za vrijeme izborne šutnje (24 sata prije otvaranja biračkih mjesta i do njihova zatvaranja) – dužni su voditi računa o svom profesionalnom nastupu, primjerenom izgledu i ponašanju.

III. PRIMJERENO PONAŠANJE

Članak 6.

Svi politički subjekti koji sudjeluju u izbornom procesu za opće izbore 2018. godine dužni su uzajamno se poštivati, cijeniti mišljenje drugih kao i njihovo osobno dostojanstvo, privatnost i prava.

Članak 7.

Svim političkim subjektima koji sudjeluju u izbornom procesu na općim izborima 2018. godine zabranjeno je promicati, poticati i tolerirati bilo kakvu vrstu diskriminacije i uznemiravanja, zbog razli-

čite nacionalnosti, kulture, religije, spola, seksualne opredijeljenosti, starosti, boje kože ili nekog fizičkog nedostatka.

Članak 8.

Svi politički subjekti koji sudjeluju u izbornom procesu 2018. godine dužni su u mirnom okružju voditi izbornu kampanju i omogućiti glasovanje svim osobama, što isključuje:

- nošenje i pokazivanje oružja;
- ometanje skupova drugih političkih stranaka, koalicija i neovisnih kandidata;
- sprječavanje novinara u obavljanju njihova posla, sukladno pravilima profesije i izbornim pravilima;
- obećavanje novčane nagrade ili druge materijalne koristi sa svrhom dobivanja podrške birača;
- prijetnje simpatizerima, članovima i kandidatima drugih političkih stranaka, koalicija, lista neovisnih kandidata i neovisnih kandidata;
- poticanje na glasovanje osoba koja nemaju pravo glasa; te
- korištenje govora koji bi nekoga mogao navesti ili potaknuti na nasilje ili širenje mržnje, kao i objavljivanje ili uporaba slika, simbola, audio-zapisa, video-zapisa, SMS-poruka, internetskih komunikacija ili drugih materijala koji mogu tako djelovati; kao i lažno predstavljanje.

Članak 9.

Posebno je zabranjeno uklanjati, prekrivati, oštećivati ili mijenjati tiskane oglase, plakate ili druge materijale koji se, sukladno zakonu, koriste u svrhu izborne kampanje drugih političkih stranaka, koalicija, lista neovisnih kandidata ili neovisnih kandidata, kao i isticanje, tiskanje i distribucija oglasa, plakata i drugih materijala koji se koriste u svrhu izborne kampanje, a kojima se bilo koja osoba predstavlja na uvredljiv ili ponižavajući način.

Članak 10.

U razdoblju izborne šutnje (24 sata prije otvaranja biračkih mjesta i do njihova zatvaranja) svim političkim subjektima koji sudjeluju u izbornom procesu zabranjeno je sudjelovanje u javnim političkim aktivnostima, što uključuje i:

- održavanje skupova u svrhu izborne kampanje;
- izlaganje promidžbenog materijala na biračkom mjestu i u njegovoj blizini, bilo kakvih materijala sa svrhom utjecaja na birače;
- uporabu domaćih i međunarodnih komunikacijskih sredstava radi utjecaja na birače; te
- uporabu megafona ili drugih razglasnih uređaja s ciljem utjecaja na birače kao i svaku aktivnost kojom se ometa ili opstruira izborni proces.

Članak 11.

Kako razmjena skromnih darova može biti društveno prihvatljiv dio uspješnih međuljudskih odnosa, s jedne strane, tako s druge strane primanje i davanje darova može imati nedopušten utjecaj na odnos primatelja i darivatelja. Stoga se pogodnosti u vidu pokrivanja određenih troškova, darova, donacija, dobrotvornih pogodnosti i sponzoriranja ne mogu davati i primati ako:

- su u suprotnosti sa zakonskim propisima;
- mogu imati nedopuštene posljedice;
- im je svrha ostvarivanje pogodnosti za darivatelje; te
- im je svrha podmićivanje.

Svi politički subjekti koji sudjeluju u izbornom procesu na općim izborima 2018. godine takve pogodnosti moraju davati i primati transparentno.

IV. PRIMJEREN IZGLED

Članak 12.

Politički subjekti koji sudjeluju u izbornom procesu na općim izborima 2018. godine imaju ulogu biti primjer prikladnog ponašanja i odijevanja, pa stoga trebaju poštivati pravila i načine prikladnog ponašanja i odijevanja.

Članak 13.

U svakom javnom nastupu, a poglavito unutar aktivnosti u izbornoj kampanji, svi kandidati i dužnosnici obvezni su voditi računa o primjerenom izgledu i koristiti poslovni stil odijevanja.

Članak 14.

Volonteri, članovi političkih subjekata koji sudjeluju u izbornom procesu na općim izborima 2018. godine i promatrači na tim izborima u obavljanju obveza vezanih za izborne aktivnosti trebaju se ponašati i odijevati primjereno pravilima dobrog ukusa te po mogućnosti koristiti poslovno-ležerni način odijevanja.

V. JAVNI NASTUP

Članak 15.

Radi očuvanja javnog reda i mira, uvažavanja drugih i drukčijih mišljenja, kao i uvažavanja specifičnosti svih vjerskih, nacionalnih i drugih skupina, svim političkim subjektima sudionicima u izbornom procesu koji izravno ili putem medija komuniciraju s javnosti – poglavito biračima – zabranjeno je koristiti se jezikom mržnje, koji je u suprotnosti sa zakonskim i drugim pozitivno-pravnim aktima.

Članak 16.

Osobe koje rade s medijima u kampanji za opće izbore 2018. godine trebaju svoje poslove obavljati profesionalno, osmišljeno, su-sretljivo i dobronamjerno, imajući u vidu ciljeve i zadatke novinara i medijskih kuća, kao i ulogu medija u izbornom procesu.

VI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 17.

Protiv kandidata, dužnosnika, volontera, članova političkih subjekata koji sudjeluju u izbornom procesu 2018. godine i promatrača na ovim izborima koji se ne pridržavaju odredaba ovoga kodeksa pokrenut će se stegovni postupak, sukladno propisima o zaštiti izbornog prava.

Predsjednik

dr. Dragan Čović (v.r.)

NAROD I DOMOVINA

Dr. sc. Dragan Čović

  www.zajednistvo.com

BOSNA I HERCEGOVINA
HRVATSKI
NARODNI SABOR

#zajedništvo

#UNAgenda2030